

Datum

2024-09-26

Vår referens

Katrin Persson

Utredare

katrin.persson@malmo.se

Miljöredovisning 2023 - Uppföljning av Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030 MN-2024-8489

Sammanfattning

Enligt Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030 ansvarar Miljönämnden för att återkommande sammanställa en miljöredovisning som följer upp måluppfyllelsen av Miljöprogrammet. Bedömningarna i miljöredovisningen bygger dels på Malmö stads tjänstepersoners expertkunskap inom miljöprogrammets olika områden dels på drygt 110 indikatorer och nyckeltal fördelade på miljöprogrammets tolv mål. Sammantaget visar nästan 27 procent av indikatorer/nyckeltalen på förbättrade trender medan 17 procent visar på försämrade trender. För sex av miljöprogrammets mål bedöms utvecklingen vara förbättrad under programperioden. För ett mål bedöms utvecklingen vara oförändrad och för ytterligare ett mål bedöms utvecklingen vara försämrad. För fyra av målen går utvecklingen inte att bedöma då tillräckligt med underlag saknas.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner Miljöredovisning 2023.
2. Miljönämnden översänder Miljöredovisning 2023 samt lista på styrdokument i enlighet med Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för information och som underlag till framtida beslut.
3. Miljönämnden översänder Miljöredovisning 2023 till samtliga nämnder, helägda bolag samt Sysav, Copenhagen Malmö Port AB och VA Syd som underlag i det fortsatta arbetet med Malmö stads miljöprogram.
4. Miljönämnden översänder Miljöredovisning 2023 till länsstyrelsen för kännedom.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2024-09-26
- Bilaga 1 - Miljöredovisning 2023- Uppföljning av Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030
- Bilaga 2 - Styrdokument Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2024-10-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Samtliga nämnder
Boplats Syd AB
MKB Fastighet AB
MINC i Sverige AB
Malmö Stadsteater AB
Malmö Live Konserthus AB
Malmö Leasing AB
Malmö Kommuns Parkering AB
Parkeringsövervakning i Malmö AB
Copenhagen Malmö Port AB
Sysav
VA Syd
Länsstyrelsen Skåne

Ärendet

Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 antogs av kommunfullmäktige i Malmö den 29 april 2021 och är av övergripande karaktär, med tolv mål med indikatorer fördelade under tre målområden;

- Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan
- Ett Malmö med god livsmiljö
- Ett Malmö med rik och frisk natur

Uppföljningen av miljöprogrammet sammanställs i en återkommande miljöredovisning. Miljönämnden ansvarar för denna sammanställning, som också ligger till grund för den ekologiska dimensionen av Malmö stads hållbarhetsrapportering.

Miljöredovisning 2023 är den tredje redovisningen som följer upp Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030. Redovisningen beskriver nuläget för samtliga mål och ett antal utvalda indikatorer och nyckeltal samt innehåller en uppföljning av Malmö stads koldioxidbudget. Dessutom presenteras exempel på arbete som genomfördes under 2023 eller pågår in i år 2024. Miljöförvaltningen skickade i början av mars ut en skrivelse till stadens förvaltningar och bolag där det efterfrågades aktiviteter som pågår eller avslutats under 2023 och som kopplar till miljöprogrammets målområden. Inkomna svar ligger till grund för redovisningen. Slutligen ges en kort presentation av processerna för genomförandet av miljöprogrammet.

Bedömningarna i miljöredovisningen bygger dels på Malmö stads tjänstepersoners expertkunskap inom miljöprogrammets olika områden dels på drygt 110 indikatorer och nyckeltal fördelade på miljöprogrammets tolv mål. Sammantaget visar nästan 27 procent av indikatorer/nyckeltalen på förbättrade trender, 12 procent är oförändrade medan 17 procent visar på försämrade trender. För 26 procent av indikatorer/nyckeltalen har uppföljande undersökningar ännu inte gjorts och data finns endast för basåren. Endast för 18 procent finns ännu ingen data på plats.

Miljöredovisningen kommer att redovisas på webben, www.redovisningar.malmo.se, tillsammans med övriga redovisningar för Malmö stad såsom årsredovisning, personalredovisning och hållbarhetsrapport. Redovisningen kommer även vara tillgänglig i uppföljningsverktyget miljöbarometern, www.miljobarometern.malmo.se.

Styrdokument som kopplar till miljöprogrammet finns listat som bilaga till programmet. Den uppdaterade styrdokumentslistan återfinns i bilaga 2. Listan finns publicerad på www.malmo.se/miljoprogram. När relevanta styrdokument antas kommer listan på hemsidan att uppdateras.

Miljöredovisningens innehåll

Miljöredovisningen utgår från målområdena i miljöprogrammet. Nedan följer en översikt av nuläget för målen samt några av de pågående eller avslutade aktiviteter som stadens förvaltningar och bolag inkommit med under respektive målområde.

Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan

Mål 1 Utsläppen av växthusgaser i Malmö som geografiskt område har minskat med 70 procent.

Mål 2 Malmö stads organisation har nettonollutsläpp.

Mål 3 2030 är Malmös konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp på god väg till en hållbar nivå.

Mål 4 Malmö försörjs av 100 procent förnybar och återvunnen energi.

Nuläge för målen

För två av målen (mål 1 och 4) inom området är utvecklingen förbättrad jämfört med respektive basår. De territoriella växthusgasutsläppen fortsätter sakta att minska och andelen förnybar och återvunnen energi ökar något. Utvecklingen går dock för sakta för att målen ska uppnås inom utsatt tid. För de resterande två målen (mål 2 och 3) kommer uppföljande inventeringar, avseende Malmö stads organisations växthusgasutsläpp samt Malmöbornas konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp, att göras under år 2025 och utvecklingen går därför ännu ej att bedöma. En intern kraftsamling pågår sedan en tid inom Malmö stad för att gemensamt arbeta för att bli en nettonoll-organisation. För att öka samverkan med Malmöborna genomförs också olika medborgardialoger, såsom det lokala klimatrådslaget i oktober 2024.

Aktiviteter och goda exempel

Följande exempel på aktiviteter som bidrar i arbetet med att uppnå målen presenteras:

- Energianvändningen i kommunens fastigheter fortsätter minska genom bland annat samarbete mellan Stadsfastigheter, som förvaltar byggnaderna, och verksamheterna, som använder desamma exempelvis skolförvaltningarna.
- Många förvaltningar arbetar med att förbättra upphandling och inköp av livsmedel samt skapa bättre rutiner för att minska matsvinn och växthusgasutsläpp. Exempel på tre förvaltningars arbete nämns.
- Eldrift av fordon, maskiner och redskap vid drift och skötsel av fastigheter och utemiljöer leder till en mer hållbar maskinanvändning.

Ett Malmö med god livsmiljö

Mål 5 Hälsosfärlig exponering har minskat avsevärt i Malmö.

Mål 6 Utbudet av och tillgången till gröna och blå miljöer har ökat i Malmö.

Mål 7 Malmö har ett hållbart mobilitetssystem.

Mål 8 Malmös resiliens vid ett förändrat klimat har ökat.

Nuläge för målen

För tre av målen (mål 5, 7 och 8) inom området bedöms utvecklingen vara förbättrad. Luftföroreningarna minskar i Malmö och kemikaliearbetet drivs vidare inom Malmö stads organisation medan bullerarbetet behöver prioriteras mer. Malmöborna reser mer hållbart vilket även tjänstepersoner i den kommunala organisationen gör och hälsofarliga utsläpp från vägtrafiken, såsom kvävoxider, minskar. Arbete med strategi- och policyfrågor, främst avseende havsnivåhöjningar och värmeböljor, är viktiga steg på vägen för att förbättra Malmös resiliens vid ett förändrat klimat. För det fjärde målet (mål 6) inom detta målområde, vilket handlar om gröna och blå miljöer, går utvecklingen ännu inte att bedöma då det saknas tillräckligt med underlag för uppföljningen.

Aktiviteter och goda exempel

Följande exempel på aktiviteter som bidrar i arbetet med att uppnå målen presenteras:

- Malmöbor och verksamheter involveras i kommunens utformning av sommargator och sommartorg, med utrymme för både fler människor och mer grönska, som genom åren blivit flera och omfattar allt fler platser i Malmö.
- Malmös skolgårdar görs grönare tillsammans med elever och skolpersonal för att både ge möjlighet för pedagogisk utomhusundervisning och en bättre utemiljö.
- Förvaltningar och bolag involverar Malmöbor i planering och utveckling av olika typer av mobilitetshus som växer fram på flera platser i Malmö.
- Genom att erbjuda olika typer av mobilitetsåtgärder för boende skapar MKB Fastighets AB förutsättningar för hyresgästerna att ändra sina resvanor.

Ett Malmö med rik och frisk natur

Mål 9 Ökad biologisk mångfald i Malmö.

Mål 10 Värna Malmös odlingslandskap och bruka det hållbart.

Mål 11 Fler skyddade havsområden i Malmö och hållbar förvaltning av vatten och hav.

Mål 12 Ökad resurseffektivitet.

Nuläge för målen

För ett av målen (mål 12) inom området bedöms utvecklingen vara något förbättrad då många aktiviteter pågår såsom cirkulära upphandlingar samtidigt som avfallsmängderna från hela Malmö minskar. För det andra målet (mål 10) bedöms utvecklingen vara oförändrad då exploateringstakten blivit lägre för jordbruksmarken medan ekologiskt odlad mark inte ökar. Utvecklingen för det tredje målet (mål 11) inom detta målområde bedöms vara något försämrad eftersom utsläppen av näringsämnen till Öresund fortsätter att öka och bräddningarna från ledningsnätet också ökar medan den skyddade havsytan är oförändrad. För målet om biologisk mångfald (mål 9) saknas tillräckligt med underlag för att kunna göra en bedömning av utvecklingen under programperioden.

Aktiviteter och goda exempel

Följande exempel på aktiviteter som bidrar i arbetet med att uppnå målen presenteras:

- Biblioteken i Malmö främjar utlåning och delning av mycket mer än litteratur såsom digitala verktyg, musikinstrument, brädspel, symaskiner, handverktyg för snickeri men även lokaler. Dessutom uppmuntras till delning av kunskap om odling, lagning av kläder med mera.

- Malmöbornas efterfrågan på att låna sport- och fritidsmaterial ökar och Fritidsbanken har flyttat till större lokaler som nu även inrymmer verkstad där söndriga saker kan repareras.
- Cirkularitet och återbruk främjas på olika sätt i byggnation, förvaltning och drift av både stadsfastigheter, inom Malmö stad, och MKB Fastighets AB.

Ändringar av redaktionell karaktär kan komma att ske före webbpublicering.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Sofie Holmkvist
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen